

מ"ת 8347/04/14 - מדינת ישראל נגד מדחת מוחמד,רחאב שירין מחמד,אמג'ד ספדי,מחמוד אבו סנינה,נדים גרייב,עומר אסכאפי

בית המשפט המחוזי בירושלים

מ"ת 8347-04-14 פרקליטות מחוז ירושלים פלילי נ' מוחמד(עציר) ואח'
תיק חיצוני:

בפני כב' השופטת נאוה בן אור
המבקשת
מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים, עו"ד
חיים פס
נגד
המשיבים
1. מדחת מוחמד
2. רחאב שירין מחמד באמצעות ב,כ עו"ד סמדר בן-נתן
ועו"ד מיכל פומרנץ
3. אמג'ד ספדי
4. מחמוד אבו סנינה
5. נדים גרייב
6. עומר אסכאפי

החלטה ביחס למשיבה 2

1. המבקשת הגישה שני כתבי אישום נפרדים, האחד נגד המשיבה ואחיה (משיב 1), והאחר נגד משיבים 3-6. כתבי האישום מייחסים למשיבים עבירות של מגע עם סוכן חוץ (סעיף 114(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977), מתן שירות להתאגדות בלתי מותרת (עשרות עבירות) (סעיף 85(ג) לתקנות ההגנה (שעת חירום), 19459, ופעולות ברכוש למטרות טרור (עשרות עבירות) (סעיף 8(א) לחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005). עם הגשת כתבי האישום, התבקש מעצרים של המשיבים עד לתום ההליכים נגדם.

2. תחילה התקיים הדיון בעניינם של משיבים 4-6, ובהחלטתי מיום 23.4.14 קבעתי כי יש ראיות לכאורה נגדם, אולם מצאתי כי בשל טיב מעורבותם בעבירות המיוחסות להם ניתן לשרת את תכלית המעצר בחלופה שתאיין את מסוכנותם. לפיכך הוריתי על שחרורם בתנאים של מעצר בית מלא ותנאים נלווים נוספים.

בעקבות החלטה זו, הודיעה המבקשת כי היא מסכימה לשחרורו של משיב 3 בתנאים שנקבעו לשם שחרורם של משיבים 4-6. למרבה הצער, ימים ספורים לאחר שחרורו התאבד משיב 3 בביתו.

ביום 1.5.14 החלטתי להורות על מעצרו של משיב 1 עד לתום ההליכים נגדו, לאחר שמצאתי כי בנסיבות מעורבותו הלכאורית בעבירות המיוחסות לו אין לשקול שחרור בחלופת מעצר. כל כך, משום שהגעתי למסקנה שעל פי הראיות לכאורה עולה כי הוא ניצח על הפעילות האינטנסיבית של ביקור אסירים ביטחוניים מתנועות החמאס והג'יהאד האיסלאמי (שבוצעו על ידי עורכי הדין שהם משיבים 3-6) לשם העברת מסרים ארגוניים בינם לבין עצמם, ובינם לבין הנהגות ארגוני טרור אלה שמחוץ לכלא. כך גם קבעתי כי על פי הראיות לכאורה הוא שעמד בקשר ישיר עם גורמי ארגוני הטרור הללו שמחוץ לכלא, והן עם ראשי הארגונים בכלא. פעילות זו בוצעה באמצעות משרד שבבעלותו. לפיכך סברתי כי עניינו של משיב 1 שונה באופן משמעותי מעניינם של עורכי הדין שביצעו את הביקורים. ועל כל אלה, לחובתו של משיב 1 הרשעות קודמות בעבירות מן הסוג הנדון.

אשר למשיבה 2, ביום 7.5.14 הודיעה באת כוחה אז, עו"ד לאה צמל, כי לאחר שעיינה בהחלטת המעצר בעניינו של משיב 1 היא מסכימה למעצרה של משיבה 2, תוך שמירת זכותה לשוב ולפנות לבית המשפט ולבקש עיון חוזר בהחלטה, גם בלא שיחול שינוי בנסיבות. משכך הוריתי באותו יום על מעצרה של משיבה 2 עד לתום ההליכים נגדה.

3. הבקשה שלפניי היא, אם כן, בקשה לעיון חוזר בהחלטת המעצר. אלא שלמעשה המדובר בדיון ראשון לגופו של עניין בבקשתה של המאשימה להורות על מעצרה של משיבה 2 עד לתום ההליכים נגדה.

4. באת כוחה של משיבה 2, עו"ד סמדר בן-נתן, טוענת כי מרשתה, שנעצרה ב- 6.3.14, מצויה במעצר זה כארבעה חודשים, וישיבת מענה נקבעה ל-30.6.14. משכך, הדיונים בעניינה יתחדשו לכל המוקדם בספטמבר.

5. באשר לראיות הודיעה ב"כ משיבה 2 כי לא תחלוק על קיומן לצורך הדיון, אולם כפי שנראה להלן, בפועל חולקת היא באופן חזיתי על קיומן. כך, לטעמה עולה מהראיות כי חלקה של משיבה 2 היה קטן מאוד ביחס לניהול המשרד ממנו התנהלה פעילות הביקורים של האסירים הביטחוניים, וכי אין ללמוד מהן כי הייתה מודעת לתוכן השירותים הניתנים, כמו גם על זהות המזמינים ותוכן האגרות שהועברו בפועל.

לטענתה, עצם תיאום וביצוע ביקורים אצל האסירים הביטחוניים אינו מהווה עבירה, על רקע המציאות שבה אסירים ביטחוניים רבים המוחזקים בבתי הכלא בישראל אינם זוכים לביקורי משפחות. לפיכך, תפקידו של עורך הדין בעניינם רחב יותר מאשר שירות משפטי במובן הצר. בהקשר זה הפנתה ב"כ משיבה 2 לתכנים שונים של אגרות, מהן עולה כי המדובר בדרישות שלום, במכתבי עידוד וכיוצא באלה תכנים. כאמור, לטענת ב"כ משיבה 2 אין בחומר הראיות כדי להצביע על כך שמרשתה הייתה מודעת לתכנים אסורים של האגרות המדוברות. עוד טוענת ב"כ משיבה 2, כי מרשתה עמדה בקשר עם משרדי עורכי דין ברצועת עזה, ולא ידעה כי משרדים אלה הם בבחינת עמותות אסורות. עוד נטען על ידה, כי פעילותה במשרד של אחיה, משיב 1, התנהלה בתקופה בה היה אחיה כלוא והופסקה כשהשתחרר. ולבסוף טוענת ב"כ משיבה 2, כי עצם העובדה שלחובתה רשומה הרשעה פלילית בעבירות על רקע דומה אמנם מחמירה את מצבה ביחס למשיבים 4-6, אולם אין בעובדה זו כשלעצמה כדי להכריע את הכף לחובתה, שכן נסיבותיה של אותה עבירה קודמת אינן חמורות במיוחד.

6. בכל הנוגע להיבטים העקרוניים הכלליים של העבירות המיוחסות למשיבה 2, כמו גם ליתר חבריה לפרשה, אפנה להחלטתי בעניינם של משיבים 4-6. מסקנתי היא כי המבקשת הוכיחה בראיות לכאורה, שהנהגת החמאס בבתי הכלא בישראל כוללת אסירים מאלה שעורכי הדין שנשלחו לבקרו מטעם המשרד שבבעלותו של משיב 1 הינם מחבלים השפוטים למספר רב של מאסרי עולם בשל פיגועי טרור קשים שהיו מעורבים בהם. כך גם הוכיחה המבקשת בראיות לכאורה כי העברת מסרים ארגוניים בין אסירי החמאס בבתי הכלא, בינם לבין עצמם או בינם לבין הנהגת הארגון שמחוץ לבתי הכלא, הינה העורק הראשי שבאמצעותו מצליחה הנהגת החמאס לנהל את ענייניה בבתי הכלא. בדרך זו נשמר הקשר ומשתמרת הזיקה הישירה בין מפקדת החמאס בכלא לבין הארגון. נוהלי שב"ס אינם מאפשרים יצירת קשר בין אסירי החמאס בבתי הכלא לבין החוץ, והשימוש בעורכי דין היא אחת הדרכים להעברת מסרים. עוד הוכח בראיות לכאורה כי עורכי הדין שהועסקו על ידי המשרד האמור בהעברת אגרות מעולם לא נשכרו על ידי האסירים שביקרו על מנת להעניק להם ייצוג משפטי, ולא נטען כי עורכי הדין העניקו להם שירות משפטי כלשהו.

7. נפנה עתה לבחינת הראיות הנוגעות למשיבה 2.

עמדתה העקרונית של משיבה 2 בחקירותיה היא של הכחשה כללית וגורפת של כל מעורבות בפרשה הנדונה. כך, למשל, בהודעתה הראשונה (מיום 6.3.14) טוענת היא כי אינה עובדת בשום מקום ובשום ארגון, כי היא לומדת משפטים לתואר שני באוניברסיטת ביר זית, וכי מבלה את זמנה בבית או בלימודים. עוד טוענת היא בהודעה זו כי אינה יודעת במה עובד אחיה, משיב 1; כי אינה מכירה איש בעזה ואין לה קשר מסוג כלשהו עם אנשים בעזה; כי מעולם לא הייתה במשרדו של אחיה, אין לה מושג היכן הוא ממוקם ואין לה מושג מי עובד בו; כי אין לה מושג מדוע עו"ד משיב 3, שהועסק על ידי המשרד, טוען כי עבד איתה וכי היא זו ששלחה אותו לביקורי אסירים תמורת תשלום. על גרסה זו חזרה משיבה 2 בהודעתה מיום 9.3.14. בחקירתה ביום 12.3.14 הוסיפה והכחישה שהעסיקה עורכי דין לשם ביקורי אסירים במסגרת המשרד. משהוצגו לה מסרונים ששלח לה משיב 3 בנוגע לביקורי אסירים; אגרות שנתפסו בכליהם של אסירי חמאס ואשר נשלחו מן המשרד; הודעות של עורכי דין הטוענים כי היא ששלחה אותם לביקורים האמורים; נתוני תקשורת המצביעים על שיחות בינה לבין פעילי חמאס עזה, ועוד - שמרה על שתיקה.

גם בעימות שנערך בינה לבין עו"ד אבו סנינה (משיב 4), במהלכו אישר הלה כי משיבה 2 שילמה לו במזומן על מנת שיערוך ביקורי אסירים בבתי הכלא, טענה משיבה 2 כי אין לה קשר למשרד, כי לא שלחה את עו"ד אבו סנינה לביקורים, וכי מעולם לא ראתה, קודם לעימות, את המסמכים שנתפסו אצל עו"ד אבו סנינה ואשר לטענתו ניתנו לו על ידה.

זו עמדתה של משיבה 2 גם בהודעות נוספות שנגבו ממנה במהלך ימי החקירה.

8. הכחשתה הגורפת של משיבה 2 את מעורבותה בפרשה נשוא כתב האישום נסתרת הן בראיות אובייקטיביות כמו מחקרי תקשורת, שיחות שהואזנו על פי צווי האזנת סתר ועוד, והן בהודעות מעורבים אחרים.

כך, בשיחות מואזנות בינה לבין אחיה נשמעת משיבה 2 מדווחת שיש אגרות על שם "נור" (ויש לדעת כי "מרכז נור", הפועל ברצועת עזה, הוכרז על ידי שר הביטחון כהתאגדות בלתי מותרת); כשהיא מבקשת לברר אצל אחיה עם מכתבי אבראהים חאמד (אחד מן האסירים הביטחוניים) הגיעו אליו; משיב 1 נשמע שואל אותה אם היא מכירה עורכי דין שרוצים לעבוד; משיב 1 נשמע כשהוא מבקש ממשיבה 2 לפתוח את האי-מייל שלה ולבדוק כמה פקסים התקבלו, כשהוא מוסיף שיש 45 אגרות לשאטה וגלבו, ו-30 דפים "לא יודע למי". באותה שיחה מדווחת משיבה 2 לאחיה כי הכינה תכנית ביקורים לאותו שבוע; ובשיחה נוספת מדווחת משיבה 2 לאחיה שמחמד אלעאבד ואשתו כפאח נעצרו הבוקר, ואחיה מבקש אותה להמשיך ולעדכן אותו אם יתפרסם משהו.

שיחות אלה עומדות בסתירה חזיתית להכחשתיה של משיבה 2 את מעורבותה במשרד, כפי שהן משליכות על תובנתה בנוגע לטיב הביקורים והרקע שלהם.

ראיה נוספת מצויה בכך שמספר הטלפון של מרכז נור הפועל ברצועת עזה נמצא בזיכרון של הטלפון הנייד של משיבה 2, ואף ראיה זו מפריכה לכאורה את הכחשתה כל היכרות עם ארגון זה או עם מישהו בכלל ברצועת עזה.

בחדר השינה של משיבה 2 נתפסו 3 אגרות המיועדות לאסירים ביטחוניים, המכילות תכנים ארגוניים. בין היתר נתפסה איגרת המודיעה על מועד תחילתה של שביתת רעב מתוכננת על ידי האסירים הביטחוניים (מה שאכן אירע בפועל). אגרות שהועברו על ידי משיבה 2, בעת שהותו של אחיה בכלא, לעורכי הדין שביצעו את הביקורים בפועל מכילות תכנים כגון עיסוק בכספי קנטינה; עדכון בענייני שביתת רעב והעברות כספים; תיאום שביתת רעב; תיאום צעדים ארגוניים; וכו'.

9. אשר לגרסאות מעורבים אחרים בפרשה, על פניו נראה כי אין להם עניין להפליל את משיבה 2 על לא עוול בכפה.

בחקירתו הראשונה (מיום 13.3.14) אומר משיב 1 כי "יכול להיות" שבעת ששהה בכלא משיבה 2 ניהלה את המשרד. בהודעה נוספת (מ-17.3.14) אומר משיב 1 כי בעת שהותו בכלא אחותו תיאמה את ביקורי האסירים. כשהתבקש להגיב להודעתו של משיב 4 לפיה במהלך שהותו של משיב 1 בכלא המשיכו הביקורים להיות מתואמים באמצעות משרדו, אמר על כך משיב 1 כי אינו חושב כך אולם "צריך לשאול את שירין" (היינו משיבה 2). כך השיב גם לטענה לפיה מחומר החקירה עולה שגם בעת שהותו בכלא המשיכו עורכי הדין לקבל שכר עבור הביקורים. בעימות שנערך בין השניים (ביום 20.3.14) אישר משיב 1 כי מסר לחוקריו שבעת שהייתו בכלא משיבה 2 היא שניהלה את המשרד, אולם טען כי אינו יודע אם כך היה בפועל. משיבה 2 הכחישה זאת, טענה כי לא פעלה במסגרת המשרד, ולכל היותר הייתה פעם אחת שנשלח אליה עורך דין לשם עבודה של ביקורי משפחות אולם ככלל לא התעסקה בכך משום שאין לה זמן והיא לומדת באוניברסיטה.

גם משיב 4 מפליל את משיבה 2 בהודעותיו. הזכרנו לעיל את העימות שנערך בין השניים. בהודעותיו (למשל, הודעה מיום 12.3.14) אומר משיב 4 כי המשרד האמור ממוקם בביתם של משיבים 1 ו-2; כי בעת שהותו של משיב 1 בכלא (ממאי 2012 ועד נובמבר 2013) קיבל הנחיות ממשיבה 2; כי בחודשים נובמבר 2014 - פברואר 2014 קיים ביקורים

גם מטעמו של מרכז אלאמל שנמצא בעזה, וכי משיבה 2 היא שמסרה למרכז אלאמל את מספר הטלפון שלו.

הודעה נוספת המפלילה את משיבה 2 היא של עו"ד מוחמד עאבד, הוא עורך הדין שמשיבה 2 נשמעת בשיחה מואזנת כשהיא מדווחת לאחיה על מעצרו. בהודעה מ- 27.2.14 מספר עו"ד עאבד כי פנה אליו עו"ד משכם, ששמו פארס אבו חסן, ושאל אותו אם הוא מוכן לעבוד עימו ולייצג עצורים מטעמו. עו"ד פארס היה מעביר אליו שמות של עצורים ואסירים ומבקש שייצג אותם. לטענתו, פנתה אליו משיבה 2 וביקשה להעביר באמצעותו כסף עבור עו"ד פארס עבור ייצוג אסירים ועצירים אולם הוא סירב שכן ידוע לו שהיא הייתה עצירה ביטחונית ולא רצה "להתעסק" איתה ולהכיר אותה.

10. העולה מן המקובץ, שבידי המבקשת ראיות לכאורה המצביעות על פעילות אינטנסיבית של משיבה 2 בפרשה נשוא כתב האישום. הכחשותיה הגורפות, בין היתר את עצם ידיעתה היכן נמצא המשרד, את קשריה עם גורמים ברצועת עזה, את העברת האגרות המתקבלות מעזה לעורכי הדין המועסקים על ידי המשרד ואת תכנון הביקורים, את תשלומי הכספים לעורכי הדין וכו' מלמדות, בשלב לכאורי זה של בחינת הראיות, על מודעותה לאי החוקיות של המעשים, ולכך שאין המדובר בביקורים תמימים לשם ייצוג משפטי ואף לא לשם התעניינות המוגבלת לבירור שלומו של האסיר בלבד.

11. המסקנה היא, שעל פי הראיות לכאורה משיבה 2 ניהלה את המשרד ביחד עם אחיה או בשמו, ועמדה בקשר עם גורמי חמאס ברצועת עזה על מנת להביא לידי העברת מסרים ארגוניים בין אסירים ביטחוניים הכלואים בישראל, בינם לבין עצמם ובינם לבין הנהגת ארגון הטרור שמחוץ לבתי הכלא. נראה, כי אין להכביר מילים על מסוכנותה של פעילות זו.

12. להבדיל מעורכי הדין שהועסקו על ידה במסגרת פעילותו של המשרד, המדובר במי שהייתה מעורבת ישירות בקשר עם גורמי החמאס האמורים ובהפעלת רשת הביקורים המתוארת בכתב האישום.

עוד להבדיל מעורכי הדין, לחובתה של משיבה 2 הרשעה קודמת בעבירות של איסור פעולה ברכוש למטרות טרור וקבלת דבר במרמה, שבוצעו על רקע דומה. אין בידי לקבל את הטענה כי המדובר בעבירה שנסיבותיה אינן חמורות במיוחד. המעניין בכתב האישום בו הודתה משיבה 2 במסגרת הסדר טיעון אינו יכול להתרשם כך, שכן מצטיירת ממנו פעילות משמעותית של העברת כספי טרור (גם אם תוך עצימת עיניים לעובדה זו), לאסירים ביטחוניים, בהיקף של כ- 800,000 ₪. משיבה 2 נדונה בשל כך לשנת מאסר בפועל.

13. מסקנתי היא שבנסיבות אלה חלופת מעצר לא תוכל להפיג את מסוכנותה של משיבה 2, ולפיכך אני דוחה את הבקשה לעיון חוזר ומורה על מעצרה עד לתום ההליכים נגדה.

המזכירות תמציא את העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ה' תמוז תשע"ד, 03 יולי 2014, בהעדר הצדדים.